

Vijesti / News

Otkrivena i opisana nova vrsta bentičke dijatomeje u Crvenom jezeru (Imotski, Hrvatska)**A new benthic diatom species discovered and described from Crveno jezero (Imotski, Croatia)**

Marija Gligora Udovič (Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; marija.gligora.udovic@biol.pmf.hr)

Petar Žutinić (Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; petar.zutinic@biol.pmf.hr; autor za korespondenciju / corresponding author)

Antonija Kulaš (Biološki odsjek, Prirodoslovno-matematički fakultet, Sveučilište u Zagrebu, Rooseveltov trg 6, HR-10000 Zagreb, Hrvatska; antonija.kulas@biol.pmf.hr)

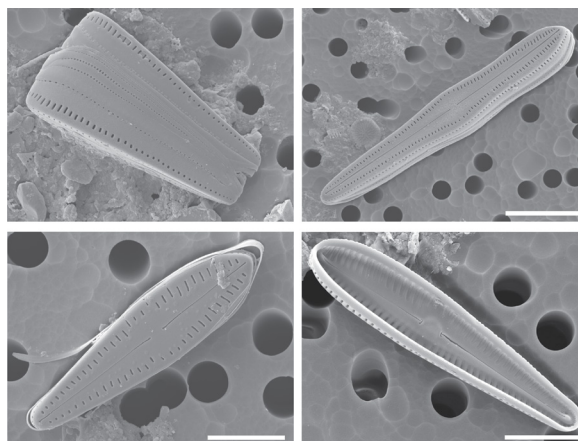
U sklopu speleološkog istraživanja "Speleoronilačka ekspedicija Crveno jezero 2017." koje je 5. i 6. svibnja 2017. godine provelo Društvo za istraživanje i očuvanje prirodoslovne raznolikosti Hrvatske (ADIPA) organizirana su do sada najopsežnija ekološka i biološka istraživanja Crvenog jezera kod Imotskog. Crveno jezero predstavlja jedinstveni krški fenomen Dinarida te jednu od najdubljih vrtača na svijetu, zbog čega je još 1964. proglašeno geomorfološkim spomenikom prirode, a od 2014. godine kroz ekološku mrežu RH uključeno je u europsku mrežu Natura 2000.

Prilikom povijesnog prvog uspješnog zarona na samo dno jezera, za potrebe taksonomskih istraživanja prikupljeni su uzorci sedimenta s dubine od 20 m te sa samog dna jezera pri dubini

od 245 m. Nakon čišćenja i obrade u uzorcima su utvrđene silikatne ljušturice dosad nepoznate vrste dijatomeje roda *Gomphosphenia* Lange-Bertalot.

Vrste roda *Gomphosphenia* nastanjuju pretežito hladne oligotrofne i alkalne slatkovodne sustave te dosad nisu zabilježene u Hrvatskoj. Rod se odlikuje specifičnim ultrastrukturnim obilježjima poput složenog oblika vanjskog i unutarnjeg kanala rafe, nedostatku apikalne pore te jedinstvenoj morfologiji strija i areola. Detaljnim morfološkim pregledom ultrastrukture pronađenih ljušturica tehnikama svjetlosne i elektronske mikroskopije, opisana je za znanost nova vrsta *Gomphosphenia plenkoviciae* Gligora Udovič & Žutinić. Vrstu *G. plenkoviciae* (Sl. 1) karakteriziraju gotovo linearne ili uske cilindrične blago heteropolarne valve koje

se pri vrhu lagano proširuju. Od srodnih se vrsta razlikuje prema obliku valvi, morfologiji strija te prema obliku aksijalnog i središnjeg polja. Vrsta je imenovana u čast Anđelki Plenković-Moraj, redovitoj profesorici na Biološkom odsjeku PMF-a u Zagrebu, znanstvenici koja je posvetila svoju karijeru unapređenju istraživanja ekologije i taksonomije slatkovodnih algi Republike Hrvatske. Vrsta je opisana u suradnji s kolegama s Biološkog odsjeka PMF-a, Odjela za fiziku Sveučilišta u Rijeci, Društva za istraživanje i očuvanje prirodoslovne raznolikosti Hrvatske (ADIPA) te Instituta za biologiju Prirodno-matematičkog fakulteta u Skopju, a opis nove vrste objavljen je u specijaliziranom časopisu Phytotaxa (Gligora Udovič i sur. 2018).

Slika 1. *Gomphosphenia plenkoviciae* Gligora Udovič & Žutinić.

Literatura

- **Gligora Udovič, M., Žutinić, P., Kavre Piltaver, I., Kulaš, A., Ozimec, R., Tofilovska, S. (2018):** *Gomphosphenia plenkoviciae* sp. nov. A new species from Crveno jezero, Croatia. *Phytotaxa* 351(3): 229-238.